

Årsberetning 2024

2024 er gået og bringer endnu engang anledning til en årsberetning om årets aktiviteter i Organisationen Danske Arkiver.

Bestyrelsen har i det forgangne år haft et godt og velfungerende samarbejde. Generalforsamlingen i året blev afholdt den 19. marts 2024 i forbindelse med årsmødet i Vejle. Ved generalforsamlingen udtrådte Caspar Christiansen af bestyrelsen, mens Peter Damgård blev genvalgt. Tidligere suppleant Mikkel Hansen Stage, Greve Kommunearkiv blev nyvalgt til bestyrelsen. Som suppleanter valgtes Anne-Kristine Sindvald Larsen, Assens Stadsarkiv og Andreas Jakob Brabrand Skov, Holbæk stadsarkiv.

Ved første bestyrelsesmøde efter generalforsamlingen, orienterede bestyrelsesmedlem Jesper Thomassen, Aalborg Stadsarkiv, bestyrelsen om at han gik ud af bestyrelsen pga. jobskifte.

På baggrund af dette konstituerede bestyrelsen sig som følger:

Charlotte Voss, Gladsaxe Byarkiv (Formand)

Peter Damgaard, Tårnby Kommunes Stads- og lokalarkiv (Næstformand)

Tina Knudsen Jensen, Randers Stadsarkiv (Kasserer)

Mikkel Stage Hansen, Greve Kommunearkiv

Andreas Jakob Brabrand Skov, Holbæk stadsarkiv.

Suppleanter: Anne-Kristine Sindvald Larsen, Assens Stadsarkiv.

Som følge af, at Jesper Thomassen valgte at forlade bestyrelsen i en ny bestyrelsesperiode, valgte vi at afholde en ekstraordinær generalforsamling i ODA den 12. juni 2024, med det formål at få en ny suppleant. Valget faldt på konst. Stadsarkivar i Aalborg Anders Lykke Widt.

Bestyrelsens samarbejdsopgaver

2024 har været et år, hvor vi i bestyrelsen fortsat oplever at være en vigtig samarbejdspartner i forhold til Rigsarkivet, SLA og KL. I forhold til samarbejdet med Rigsarkivet, KL og SLA, blev der afholdt det årlige møde for § 7 arkivernes medarbejdere den 18. september 2024 i DOKKEN i Aarhus, hvor Aarhus stadsarkiv var vært. Mødets indhold var planlagt af K-udvalgets medlemmer, som består af repræsentanter fra Rigsarkivet, KL, SLA og ODA.

Emnerne for mødet var:

- Digitalarkivet.no v/Arkivverket i Norge
- Arkivbasen baseret på ASTA v/Københavns Stadsarkiv
- AarhusArkivet v/Aarhus Stadsarkiv
- SmartArkivering v/ Kolding, Aalborg og Aarhus Stadsarkiv
- Orienteringspunkter fra Rigsarkivet

Dagen efter mødet for § 7 arkivernes medarbejdere, bliver den årlige testerdag for it-arkivarer afholdt torsdag 19. september 2024 på Aarhus Stadsarkiv. Emnerne var her:

- Datatilsynets undersøgelse af § 7-arkiverne og Rigsarkivet v/Birgit Kleis, Datatilsynet.
- Bevarings- og kassationsregler for kommunale forskningsdata.
- DUBU: status for pilotaflevering v/Christian Larsen
- M.v.

Samarbejdet med Rigsarkivet, KL og SLA, er et arbejde, som ikke altid fremstår så synligt udadtil i organisationen, men er af stor betydning for vores fremtidige ståsted i det arkivpolitiske arbejde. I forbindelse med samarbejdet med Rigsarkivet, blev der i slutningen af 2019 under K-udvalget nedsat en arbejdsgruppe om opdatering af vejledningsmaterialet til BK-bestemmelserne. I denne arbejdsgruppe er § 7 arkiverne repræsenteret med tre ODA medlemmer, Mie Rise Jönsson fra Aalborg Stadsarkiv, Ernst Helmer Hansen fra Københavns Stadsarkiv og Anders Helle Hansen fra Kolding Stadsarkiv.

2024 blev også året, hvor der blev oprettet en ny kommunal arkiveringsgruppe, med formålet at se på it-arkivering herunder paradigmesager og dialogen med de forskellige it-leverandør til arkiveringsversioner. Denne kommunale arkiveringsgruppe består af repræsentanter fra Rigsarkivet, KL og ODA. Her bliver ODA repræsenteret af it-arkivarer fra Aarhus, Aalborg og Københavns stadsarkiver.

Bestyrelsen er fortsat i dialog med SLA om større grad af samarbejde og muligheden for en sammenlægning af de to organisationer. På generalforsamlingen i ODA, blev bestyrelsen opfordret til at gå videre med at undersøge muligheden for en sammenlægning af de to arkivorganisationer. På et bestyrelsesmøde i juni drøftede bestyrelsen fordele og ulemper ved en eventuel sammenlægning af SLA og ODA. Det blev besluttet at gå videre med arbejdet. På baggrund af denne drøftelse, blev der udarbejdet et arbejdsrapport om bestyrelsens tanker om en sammenlægning med SLA. Arbejdsrapporten blev i midten af august sendt ud til medlemmerne med en opfordring til at kunne give input. Den 19. september 2024 afholdt bestyrelsen et onlinemøde for medlemmerne, hvor spørgsmålet om en eventuel sammenlægning blev drøftet, herunder de fordele og ulemper, som medlemmerne så ved sammenlægningen. Onlinemødet gav bestyrelsen en bedre forståelse af, hvad medlemsarkiverne ønsker af en fremtidig organisation, og hvad de så som fordele og negative aspekter ved en sammenlægning.

Den 7. februar 2025 afholdt SLA's Styrelsen og ODA's bestyrelse et fællesmøde, hvor vi talte om:

- SLA's og ODA's overvejelser om et fremtidigt samarbejde og præsentation af mulige modeller for en evt. sammenslutning
- Ledelse og økonomi i en evt. fremtidig organisation
- Arkivpolitiske forhold, f.eks. ønsker til revision af arkivloven
- Spørgsmålet om ejerskab til Arkibas ApS
- Praktiske forhold, f.eks. sekretariatsdrift, medlemspleje, netværk, årsmøder m.m.
- Det videre forløb, herunder forslag om tilknytning af proceskonsulent og nedsættelse af sammenlægningsudvalg.

Der blev på mødet nedsat en mindre samarbejdsgruppe, som sammen med Sekretariatet i SLA skal afdække hvad er SLA's medlemmers ønsker til en eventuelt ny organisering. Det er endvidere besluttet at der fra start, skal inddrages en organisations ekspert, med erfaring i at arbejde med kulturinstitutioner, som kan hjælpe os med at se på forskellige organisationsmodeller.

Velux -fonden

Som en del af samarbejdet med SLA, har ODA fået en plads i det bevillingsudvalg, som fordeler midlerne blandt ansøgerne til Velux-fonden. Bevillingerne har til formål at skabe aktiviteter for personer over 65 år. Baggrunden for, at ODA fik en plads i udvalget er, at ODAs arkiver også kan søge fondsmidler, hvis de har projekter som aktiverer frivillige over 65 år.

Privatarkivudvalget

ODA er repræsenteret i Privatarkivudvalget, hvor særligt et emne har fyldt meget i 2024:

Klimadebatprojektet "Mere vand i systemet", fik i 2024 fondsmidler til at køre et 1. års modningsprojekt. Efterfølgende er der nedsat en styregruppe for projektet, så privatarkivudvalget blot løbende orienteres. ODA's formand er medlem af styregruppen. Projektet er et samarbejde mellem Rigsarkivet, SLA, ODA, Det Kongelige Bibliotek, Nationalmuseet og øvrige klimaorienterede museer. Formålet er at indsamle data på lokalt, regionalt og nationalt plan for at dokumentere den omfattende klimadebat, som fylder meget i det offentlige forum. Til projektet blev der ansat en projektansvarlig og det blev udvalgt to case "arkiver" som skulle indgå i projektet. De to caseinstitutioner er Randers Stadsarkiv og Slagelse arkiverne – Korsør og Skælskør. De har i 2024 arbejdet med at indsamle private dokumenter gennem indsamlingsportalerne: SmartArkivering og Klik to collect. Samt indsamler interviews med borgernes reaktioner på klimaet. Projektet løber frem til sommeren 2025, hvor der skal ske en afrapportering til fondene.

Derudover er et igangværende projekt om ikke offentlige arkivers mulighed for at indsamle digitale persondata blev fulgt. Projektet omfatter indsamling af Fagbevægelsens Hovedorganisations esdh-system, i et samarbejde mellem Arbejderbevægelsens Arkiv, som ikke har hjemmel til at indsamle den type materiale (GDPR), og Rigsarkivet.

ODA-kulturarv

Retroprojektet afsluttedes i juni 2024. Fokus var på afslutning, resultater og fremtidig anvendelse. Det var målet med projektet, dels at digitalisere og transskribere det centrale sogneråds- og byrådsmateriale fra de deltagende arkiver. Dels at udvikle danske modeller til Transkribus og dermed

også lave materiale, der f.eks. kan anvendes i danske sprogmodeller i generativ AI mv. Hjemmesiden retrodigitalisering.dk kører fortsat, indtil der kommer et Transkribus Site op at køre. Transkribus Site er en søgehjemmeside, hvor der kan søges på tværs af materialet. Det er aftalt med Dansk Center for Byhistorie, at centret påtager sig ansvar for at betale for løsningen i en årrække. Der er i årets løb indgået flere samarbejdsaftaler med Aarhus Universitet, og samlet set leverer vi mindst tre danske modeller til genkendelse af håndskrift for perioden ca. 1700-1920. ODA har ydet et årligt tilskud på 60.000 kr. til og med 2024.

Årsmøde

Det er en tradition, at der afholdes årsmøde i ODA. I 2024 blev årsmødet afholdt den 18. til 19. marts i Vejle. Bestyrelsen havde som året før, valgt at afholde årsmøde og generalforsamling i forlængelse af hinanden.

Årsmødet blev indledt med Johan Heinsen, lektor ved institut for Politik og Samfund, Aalborg Universitet, som fortalte om AI og arbejdet med historiske kilder i projektet Klart som blæk, Aalborg Stifts Adresseavis. Stadsarkivar Lene Wul fortalte om erfaringerne med at arbejde med AI i arkivets formidling i forhold til projekt H4CK D1N FORT1D – med AI.

Deltagerne på årsmødet hørte også om projektet Link Lives, hvor Barbrara Revuelta-Eugercios og Asbjørn Romvig Thomsen fortalte om projektet og deres arbejde med store datamængder på Rigsarkivet.

Efter frokost fremlagde Anette Månsson fra Køge, der er koordinator for Formidlingsnetværket i ODA, netværkets tanker om, hvordan arbejdet med kulturarv og arkivformidling kan styrkes gennem et strategisk organisationsarbejde. Også med et fokus på organisationsarbejde, præsenterede Kirsten Villadsen Kristmar sit oplæg om Rigsarkivet og de kommunale arkiver. Fælles opgaver og fælles løsninger?

Eftermiddagens arrangement var en tur til Vejle Stadsarkiv, hvor Pernille Schou fortalte om arkivets arbejde og erfaringer med deres udstilling om fodboldspilleren Allan Simonsen.

Middag blev indtaget i Torvehallerne i Vejle.

Næste dag blev årsmødet afholdt på Vejle Stadsarkiv. Vi startede dagen med generalforsamling, efterfulgt af et oplæg om ODA's magasinundersøgelse. Med udgangspunkt i den rapport over magasiner, som ODA stod bag i efteråret, gav konservator Michael Højlund Rasmussen fra Konserveringscenter Vejle bud på hvordan vi i vores arkiver kan arbejde med gode bevaringsforanstaltninger.

Årsmødet blev afsluttet med mindre indlæg om diverse emner:

- Retrodigitalisering
- Status på Klimaprojektet.
- Persondataforordning og opsamling på Datatilsynets tilbagemeldinger

- Nyt fra medlemmerne, med fokus på nye tendenser i indretning af læsesal og publikums-møde, med to gode eksempler fra Ebeltoft Byhistorisk Arkiv og Nakskov Lokalhistorisk Arkiv/Lolland Stadsarkiv
- ODAs mentorordning
- Randers Stadsarkivs tætte samarbejde med en konservator frem mod etablering af nyt arkivmagasin

Netværk

I ODA har vi to meget aktive netværk. E-arkivnetværket, hvor arkivarer som arbejder med digital bevaring og arkiveringsversion mødes nogle gange om året. Her bliver de aktuelle udfordringer med lovgivning, systemer og systemleverandører diskuteret. Netværkskoordinator rollen går på skift for et år ad gangen. I 2024 har netværket været placeret hos Frederiksberg Stadsarkiv. Endnu et aktivt netværk, er Formidlingsnetværket. Her har der i løbet af det sidste år været afholdt flere spændende møder. Netværkskoordinator er Anette Månsson fra Køge Arkiverne.

Repræsentation:

Privatarkivsudvalget v. Statens Arkiver: Anne-Kristine Sindvald Larsen, Assens Stadsarkiv. Anne var på barsel, så opgaven er blevet varetaget af Charlotte Voss.

Landsforeningen til bevarelse af Foto og Film: Signe Trolle, København Stadsarkiv,

Museumstjenesten: Uffe Barsballe Thyssen, Vejle Stadsarkiv

Nordisk Center for Kulturformidling: Bente Jensen, Aalborg Stadsarkiv

Journalen: Malene Mygind-Elmann, Kolding Stadsarkiv.

K-udvalget v. Rigsarkivet: Charlotte Voss, Mikkel Stage Hansen, Peter Damgaard og Mads Neuhard

VISTA forhandlingerne: Peter Damgaard, Tårnby Stads- og Lokalarkiv.

Medlemmer:

ODA har pt 56 medlemmer.

Bestyrelsen vil gerne takke de medlemmer som lægger kræfter og ressourcer i det fælles arbejde i ODA. Der bliver ydet en stor indsats i netværkene, E-arkiveringsnetværket, Formidlingsnetværket og indsatser på skolesamarbejdet. Vi er i bestyrelsen meget taknemmelige for den indsats der ydes og de tiltag der laves.

Tak til alle medlemmer i Organisationen Danske Arkiver for endnu et godt år.